

MATURITNÍ OTÁZKY Z DĚJEPISU:

Školní rok 2025/2026

Maturitní zkoušku z předmětu dějepis lze složit dvěma způsoby. První z nich je ústní přezkoušení z jednoho z maturitních témat, který si žák/žákyně vylosuje (A), druhým je obhajoba maturitní práce na historické téma, při níž žák/žákyně nejen obhájí svoji práci, ale prokáže také hlubokou znalost širších souvislostí historické epochy nebo tématu, jehož se práce dotýká (B).

A) Maturitní otázky k ústní maturitě:

1. Člověk a příroda

- Člověk a příroda (vztah člověka a přírody napříč historickými epochami – nástroje, zemědělství vznik kulturní krajiny, industrializace, člověk a klima).

2. Města a civilizace

- Města a civilizace (vznik prvních měst, jejich význam a vývoj napříč historickými epochami, civilizace v dějinách a současnosti, jejich význam pro společnost).

3. Antika a současnost

- Antika a současnost (antická civilizace a její odkaz pro následující historické epochy a současnost).

4. Krize a expanze v dějinách

- Krize a expanze v dějinách (téma krize a expanze a od antiky po současnost, způsoby jejich řešení nebo provedení v průběhu dějin).

5. Náboženství v dějinách

- Náboženství v dějinách (mytologie, vznik, učení, význam a šíření nejvýznamnějších polyteistických a zejména monoteistických náboženství).

6. Migrace a národní státy

- Migrace a národní státy (migrace skupiny obyvatel a kmenů od nejstarších dob po současnost, jejich vliv na utváření nové geopolitické situace a vznik nových států).

7. Středověk a jeho kultura

- Středověk a jeho kultura (trojí lid, románský a gotický sloh, rytířská kultura, města, univerzity, představy o středověku v novověku a moderní době).

8. Budování státu

- Budování státu (vznik a vývoj českého státu v raném a vrcholném středověku, srovnání se založením a vývojem Československa po 1. světové válce).

9. Evropa a islám

- Evropa a islám (arabská expanze a kultura, oblasti střetávání a spolupráce mezi křesťanskou Evropou a islámem skrze dějiny).

10. Husitství a stavovská monarchie

- Husitství a stavovská monarchie (myšlenky a vývoj husitského hnutí, koncept stavovské monarchie a význam obojího v době formování moderního českého národa ve 20. století).

11. Zámořské objevy a kolonialismus

- Zámořské objevy a kolonialismus (příčiny a předpoklady zámořských objevů, jejich hospodářské politické, kulturní důsledky, koloniální systém a dekolonizace).

12. Charakteristika renesance, humanismu a reformace

- Charakteristika renesance, humanismu a reformace (příčiny, společné a odlišné znaky a význam renesance, humanismu a reformace, jejich inspirační zdroje a nápodoby v následujících stoletích).

13. České země mezi náboženskou tolerancí a nesnášenlivostí

- České země mezi náboženskou tolerancí a nesnášenlivostí (1526-1650, kultura, náboženská a politická situace v českých zemích v předběllohorské a poběllohorské době).

14. Společné změny na prahu novověku

- Společné změny na prahu novověku (baroko vs. osvícenství, francouzský a ruský absolutismus, anglický parlamentarismus, osvícenské reformy).

15. Velké revoluce na prahu novověku

- Velké revoluce na prahu novověku (vznik USA, Velká francouzská revoluce, průmyslová revoluce, politická hnutí: socialismus, liberalismus, komunismus atd.).

16. Národní hnutí v Evropě, vznik moderního českého národa

- Národní hnutí v Evropě, vznik moderního českého národa (velké a malé národy v Evropě a jejich strategie, revoluce 1848/1849, vznik moderního českého národa).

17. Světové války

- Světové války (srovnání příčin, průběhu, charakteru a důsledků 1. a 2. světové války).

18. První a druhá republika

- První a druhá republika (1918-1939, politika a kultura, národnostní konflikty mezinárodní situace, Mnichovská dohoda, druhá republika, evropský kontext vývoje Československa).

19. Totalita vs. demokracie

- Totalita vs. demokracie (předobrazy demokratických a totalitních systémů ve starověku, charakteristika demokratických a totalitních systémů v Evropě a ve světě v období mezi světovými válkami).

20. Velké mírové konference

- Velké mírové konference (versailleský a postupimský systém – srovnání systémů poválečného uspořádání v Evropě, eventuálně také vestfálský a vídeňský mír).

21. Jedna země, dvě totality

- Jedna země, dvě totality (Československo v době nacistické okupace a komunistické totality).

22. Svět po druhé světové válce

- Svět po druhé světové válce (studená válka, vznik NATO a VS, válečné konflikty druhé poloviny 20. století).

23. Bipolární svět a jeho rozpad

- Bipolární svět a jeho rozpad (dekolonizace, rozpad sovětského bloku, integrace Evropy a její historické aspirace, ohniska nových konfliktů).

24. Česká republika a výzvy moderního světa

- Česká republika a výzvy moderního světa (sametová revoluce, rozpad Československa, začlenění ČR do západních struktur, ekonomická transformace, prozápadně směřovaná politika).

25. Moderní umění a jeho historický význam

- Moderní umění a jeho historický význam (historismus, funkcionalismus, a konstruktivismus, socialistický realismus, brutalismus, jejich inspirační zdroje a historický kontext).

B) Náležitosti maturitní práce:

- ❖ Minimální rozsah: 20 normostran (cca. 1800 znaků na normostranu včetně mezer).
- ❖ Použití českých i zahraničních tištěných zdrojů.
- ❖ Náležité citování všech využitých zdrojů dle citační normy.
- ❖ Práce mé svého vedoucího i oponenta, posudky budou k dispozici při maturitní zkoušce.
- ❖ Splňuje platná *Kritéria pro maturitní práci s obhajobou* na Pražském Humanitním Gymnáziu š.p.o.
- ❖ Žák/žačka při obhajobě prokáže důkladnou znalost svého tématu, tak jeho dobového nebo tematického historického kontextu.

V Praze dne 28.8. 2025

Vypracoval: Mgr. Jiří Kalát

Schválil: Mgr. Ondřej Lepka

